

Aan de gemeenteraad

Op 25 april 2025 stelde de heer B. van Schaik van Leefbaar Rotterdam ons schriftelijke vragen over Rotterdamse Vlinders.

Inleidend wordt gesteld:

Sinds 1992 wordt in heel Nederland jaarlijks de vlindertelling gehouden. Op zichzelf een prachtig initiatief, we kunnen ons goed voorstellen dat het een ontspannen bezigheid is om in de tuin de fladderende bezoekers te tellen. Toch verdwijnt dat rustige gevoel snel zodra je de nieuwsapps opent: de vlindertelling van dit jaar laat namelijk het laagste aantal waarnemingen zien sinds de start van de telling.

Leefbaar Rotterdam maakt zich zorgen over het verdwijnen van deze belangrijke bestuivers. Vlinders spelen een belangrijke rol in het helpen bij de bestuiving van groente, fruit en bloemen. Daarom hebben wij de volgende vragen aan het college:

Hieronder volgen de vragen en onze beantwoording:

Vraag 1:

Is het college op de hoogte van de recente conclusie van de Vlinderstichting over de terugloop van het aantal vlinders in Nederland? Zo ja, hoe reflecteert het college op deze bevindingen?

Antwoord:

Het college is op de hoogte van de recente conclusie van de Vlinderstichting en maakt zich al geruime tijd zorgen over deze afname. De afname van de vlinderstand wordt door het Centraal Bureau voor Statistiek op basis van literatuur vooral toegeschreven aan:

- Verlies en versnippering van geschikte leefgebieden.
- Minder geschikt worden van leefgebieden door onder meer stikstofneerslag en meer weersextremen.
- Gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen.

We zetten ons in om deze invloeden te verminderen en het geschikte leefgebied te vergroten. De realisatie van 40 hectare bijenlandschap, 20 hectare extra groen en de inzet van de toolbox natuurinclusief Rotterdam bij beheer, inrichting en ontwikkeling, zijn allemaal bedoeld om het leefgebied van ondermeer vlinders te vergroten.

Vraag 2:

De afgelopen jaren heeft de gemeente Rotterdam zich actief ingezet voor biodiversiteit met diverse initiatieven. Zien we hiervan resultaten terug in de vlindertellingen binnen Rotterdam? Zo ja, hoe scoort Rotterdam in vergelijking met eerdere jaren? Zo nee, wat is volgens het college de oorzaak dat de inzet nog niet zichtbaar is in de telling?

Antwoord:

De tuintellingen in Rotterdam laten geen duidelijke negatieve trend zien. Er zijn goede en slechte jaren volgens die tellingen. Wel is duidelijk te zien dat 2024 een zeer slecht jaar was.

Sinds 2019 worden vlinders gemonitord via het Rotterdamse Meetnet Biodiversiteit. Dagvlinders zijn in 2022 en 2023 voor het eerst gemeten. Komend jaar worden de dagvlinders ook gemonitord. Na drie meetmomenten kunnen de eerste voorzichtige uitspraken worden gedaan over een mogelijke trend.

Verder wordt in het kader van het bijenlandschap gemonitord op vlinders. Echter is daar pas 1 jaar gemeten en kunnen daar dus nog geen trends uit gehaald worden. Wel werden er tijdens deze eerste meting in 2024 bijzonder weinig vlinders waargenomen.

Het is dus nog niet goed aan te geven of de diverse initiatieven op stedelijk niveau resultaat leveren. Echter zijn er wel specifieke plekken waar de resultaten uit het meetnet Biodiversiteit een positief effect van genomen maatregelen laten zien. Het toepassen van een lokaal zaadmengsel op het Eiland van Brienenoord liet in 2023 een stijging van het aantal vlinders zien. En ook is in 2023 een stijging van het aantal graslandvlinders waargenomen na het minder intensief maaien van de meetlocatie in polder Zestienhoven.

De slechte resultaten in 2024 komen naar alle waarschijnlijkheid door de klimatologische omstandigheden. We hebben enkele zeer droge jaren gehad en 2024 was juist een extreem nat jaar. Deze extreme omstandigheden zorgen ervoor dat de vlinders hun levenscyclus niet goed kunnen doorlopen.

Vraag 3:

In veel Rotterdamse bermen zien we voornamelijk fluitenkruid en koolzaad, twee soorten waar vlinders weinig aan hebben. In andere gemeenten worden bermen juist ingezaaid met een mix van wilde bloemen om bestuivers een feest te geven. Is het college bereid om ook in Rotterdam op grotere schaal wilde bloemen in te zaaien? Zo ja, op welke termijn? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

Nee, ons college is niet bereid om op grotere schaal wilde bloemen in te zaaien. Fluitenkruid en koolzaad zijn inderdaad minder aantrekkelijk voor de meeste vlinders. Echter zijn het wel soorten die juist voor bijen, zweefvliegen en kevers zeer belangrijk zijn. Het gemis aan diversiteit ligt voornamelijk aan de groeiomstandigheden, zoals voedselrijkdom van de bodem en het toegepaste beheer. Gebiedseigen plantensoorten die ook voor vlinders aantrekkelijk zijn, komen vanzelf wanneer de omstandigheden op orde zijn. Er wordt echter op verschillende plekken nu al ingezaaid met gebiedseigen zaadmengsels die in Rotterdam zelf worden geoogst. Per plek wordt bekeken of het inzaaien een langdurig effect heeft. Inzaaien op plekken waar de omstandigheden nog niet op orde zijn heeft maar een kortstondig effect en is daarom niet gewenst.

In het kader van het bijenlandschap wordt gemonitord op bijen, zweefvliegen en vlinders. De resultaten van deze monitoring zullen op termijn aangeven of de juiste condities bereikt worden. Indien dit niet het geval is wordt bijgestuurd in het type beheer.

Op dit moment wordt beheer toegepast op het bijenlandschap in overeenstemming met de werkwijze van kleurkeur. Onderdeel van deze werkwijze is dat er continu bijgestuurd wordt indien het gewenste effect niet wordt behaald. Bijsturing is bijvoorbeeld mogelijk door extra maaien en afvoeren. Hierdoor wordt voedselrijke grond verarmd, waardoor dominante plantensoorten minder kans krijgen en een grotere diversiteit ontstaat.

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

G.J.D. Wigmans

De burgemeester,

C.J. Schouten